

Notatki florystyczne z okolic Muszyny i Żegiestowa (Beskid Sądecki)

ANNA TYC

TYC, A. 2007. Floristic notes from Muszyna and Żegiestów environs (Beskid Sądecki Mts). *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica* 14(2): 243–247, 2007. Kraków. PL ISSN 1640-629X.

ABSTRACT: The paper presents a list of 34 rare and new species of vascular plants in the Beskid Sądecki Mts (Western Carpathians) as a result of floristic studies carried out from 2003 to 2005. The plants distribution and habitat occurrence is given.

KEY WORDS: vascular plants, distribution, Beskid Sądecki, Poland

A. Tyc, Zakład Taksonomii Roślin i Fitogeografii, Instytut Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, ul. Kopernika 27, PL-31-501 Kraków, Polska; e-mail: annatyc@gmail.com

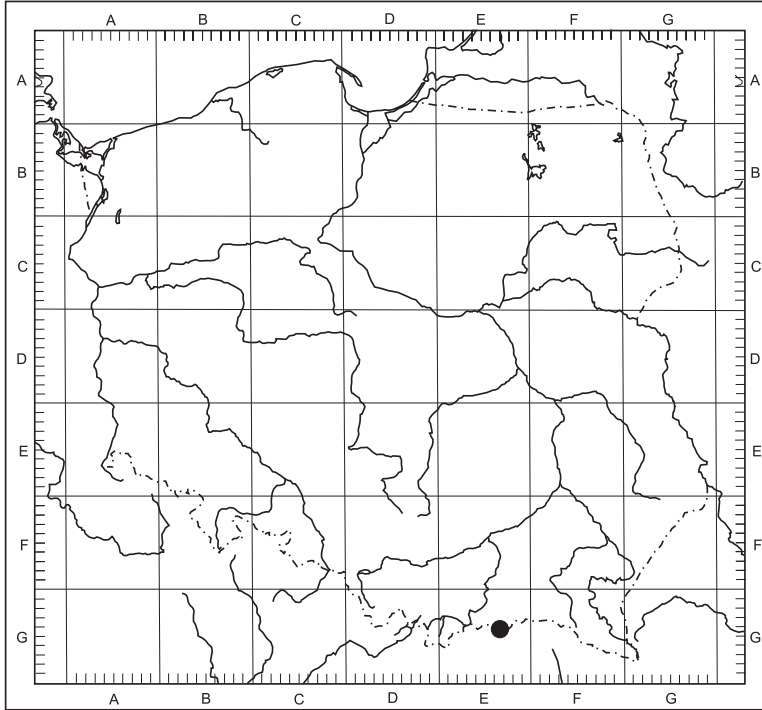
WSTĘP

Flora Sądeczczyzny liczy około 1000 gatunków roślin naczyniowych. Jej poznanie było rezultatem badań, których wyniki, w postaci wykazów florystycznych, zostały zawarte w pracy PAWŁOWSKIEGO (1925) oraz w późniejszych publikacjach (PAWŁOWSKI 1950, 1962; KORNAŚ & MEDWECKA-KORNAŚ 1957; NOWIŃSKI 1962; STASZKIEWICZ 1968; DĄBROWSKA 1971; PARUSEL 1979).

W nawiązaniu do wspomnianych wykazów poniżej przedstawiono dane dotyczące okolic Muszyny i Żegiestowa. Zostały one zebrane w południowej części pasma Jaworzyny w Beskidzie Sądeckim (Ryc. 1), w latach 2003–2005 (TYC 2006). Zestawienie obejmuje łącznie 34 gatunki nie podawane dotąd dla Sądeczczyzny oraz gatunki o małej liczbie udokumentowanych stanowisk. Wykaz uwzględnia także stanowiska kenofitów będących roślinami inwazyjnymi, takich jak *Echinocystis lobata*, *Helianthus tuberosus*, *Impatiens glandulifera*, *Reynoutria japonica*, *Rudbeckia laciniata* i *Solidago gigantea*.

Gatunki podane zostały w kolejności alfabetycznej. Nomenklaturę botaniczną przyjęto za MIRKIEM i in. (2002). Przy czterech gatunkach podany został stopień ich zagrożenia według listy zagrożonych roślin naczyniowych w Karpatach polskich (MIREK & PIĘKOŚ-MIRKOWA 1992).

Układ stanowisk wymienionych roślin jest oparty o metodykę zastosowaną w ATPOL (ZAJĄC 1978). Cyfry zamieszczone po symbolach dużego kwadratu EG oznaczają

Ryc. 1. Położenie terenu badań

Fig. 1. Localization of the investigated area

odpowiednio: dwie pierwsze – numer kwadratu o boku 10 km, dwie następne numer kwadratu o boku 2 km.

Dokumentacja zielnikowa stanowisk przedstawionych poniżej znajduje się w Zielniku Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego (KRA).

WYKAZ GATUNKÓW I STANOWISK ROŚLIN

Agrimonia procera – Nie podawany dotąd w literaturze dla obszaru Sądeckizny. Ciepłolubne zarośla w Miliku (EG 4612) i w Żegiestowie Zdroju (EG 4610).

Anthriscus nitida – PAWŁOWSKI (1962) podaje stanowisko tego gatunku z podnóża Jaworzyny Krynickiej. Nowe stanowisko w lesie na Łopacie Polskiej (EG 4610).

Aquilegia vulgaris – Podawany przez PAWŁOWSKIEGO (1925) z pasma Jaworzyny jedynie ze ścianek nad Popradem naprzeciw Starego Sącza. Nowe stanowisko tego gatunku – słoneczne stoki w dolinie Popradu w Miliku-Niżnym Końcu (EG 4622).

Aster novae-angliae – Nie podawany dotąd w literaturze dla Sądeckizny. Przydroże w Miliku, nad potokiem Milik (EG 4612).

A. novi-belgii – Nie podawany dla Sądeckizny. Na przydrożach i nad potokami w obrębie wsi Milik (EG 4612) oraz w Żegiestowie Zdroju (EG 4610).

Barbarea stricta – Gatunek nowy dla Sądeczczyzny. W pobliżu stacji PKP w Andrzejówce, nad Popradem (EG 4621).

Berberis vulgaris – Rzadki w piętrze pogórza; słoneczny stok o ekspozycji południowej, w dolinie Popradu w Miliku-Niżnym Końcu (EG 4622).

Carex lepidocarpa – Jedyne w literaturze stanowisko tej turzycy podawane jest z Łomnicy (PAWŁOWSKI 1925). Nowe stanowisko – lokalne zabagnienie przy polnej drodze w Żegiestowie, na zachód od Żegiestowskiego Potoku (EG 4600).

Chaerophyllum bulbosum – Gatunek nowy dla Sądeczczyzny, w skali całych Karpat polskich ma status rzadkiego (R). Zarośla nad Popradem w Andrzejówce naprzeciw stacji PKP (EG 4621). Najbliższe stanowisko podawane jest z Pienin (ZAJĄC & ZAJĄC 2001).

Digitaria sanguinalis – Podawana dotąd jedynie przez KORNASIÓW (1957) ze Starego Sącza z przydomowego ogródka. Nowe stanowisko – między płytami chodnikowymi na peronie w Miliku (EG 4622).

Echinocystis lobata – Nie podawany dotychczas z Sądeczczyzny. Nad potokiem Milik (EG 4602, EG 4612, EG 4622), Szczawnik (EG 4613). Coraz bardziej pospolity również nad Popradem między Muszyną i Żegiestowem (EG 4623, EG 4621, EG 4610).

Epilobium ciliatum – Nie podawany dotąd dla Sądeczczyzny. Przydroża w Żegiestowie Zdroju (EG 4610), Andrzejówce (EG 4621), Miliku-Niżnym Końcu (EG 4622), w centrum Milika (EG 4612) oraz w Szczawniku (EG 4602).

Eragrostis minor – PAWŁOWSKI (1925) odnotował ten gatunek na stacji PKP w Starym Sączu. Nowe stanowisko – na peronie w Żegiestowie Zdroju, między płytami chodnikowymi (EG 4610).

Erucastrum gallicum – Podawany dotąd przez STASZKIEWICZA (1968) z Męciny-Klęczan, gdzie rósł na nasypie kolejowym. Nowe stanowisko – pojedyncze okazy na nasypie kolejowym w Andrzejówce (EG 4621).

Festuca trachyphylla – Gatunek nowy dla Sądeczczyzny. Suche zarośla z sosną na NE od wsi Andrzejówka (EG 4621).

Fumaria schleicheri – Gatunek nowy dla Sądeczczyzny, posiada status zagrożonego (E) w skali polskich Karpat. Niezbyt liczne stanowisko w Miliku-Niżnym Końcu, na słonecznych ściankach w dolinie Popradu (EG 4622). Najbliższe stanowisko znajduje się w Pieninach (ZAJĄC & ZAJĄC 2001).

Gymnocarpium robertianum – PAWŁOWSKI (1925) podał ten gatunek ze wschodniej części Beskidu Sądeckiego jedynie z Czaczowa koło Nawojowej. Nowe stanowisko – mur z zaprawą wapienną na terenie podupadającego kompleksu uzdrowskiego w Żegiestowie Zdroju (EG 4610).

Helianthus tuberosus – Nie podawany dotąd z Sądeczczyzny. Wraz z *Impatiens glandulifera* i *Echinocystis lobata* wkracza na tereny nadrzeczne oraz nad potoki w obrębie wsi. Nad potokiem Milik (EG 4612) oraz nad Popradem między Muszyną i Żegiestowem (EG 4623).

Impatiens glandulifera – Nie podawany dotychczas dla Sądeczczyzny. Nad potokiem Milik (EG 4612, EG 4622), Szczawnik (EG 4602, EG 4603), nad Żegiestowskim Potokiem (EG 4600) oraz nad Popradem między Muszyną i Żegiestowem (EG 4623, EG 4622, EG 4621, EG 4610).

Lolium multiflorum – Gatunek nowy dla Sądeczczyzny. Na łące w Żegiestowie (EG 4600) i w Żegiestowie-Ługach (EG 4620), w Andrzejówce (EG 4621), w Miliku-Niżnym Końcu (EG 4622), w centrum Milika (EG 4612), przy leśnej drodze w Muszynie na stokach Mikowej (EG 4613) oraz przy lokalnej drodze nad potokiem Milik, między Szczawnikiem i Milikiem-Wyżnym Końcem (EG 4602).

Lupinus polyphyllus – Gatunek nowy dla Sądeczczyzny. Kilka okazów na suchym stoku w dolinie Popradu, w bezpośrednim sąsiedztwie torów kolejowych w okolicach Żegiestowa Zdroju (EG 4610).

Melica uniflora – Gatunek nieczęsty w Beskidach. Podawany dotąd z Sądeczczyzny przez KORNASIÓW (1957) z Białowodzkiej Góry oraz przez PARUSELA (1979) z leśnictwa Tylicz. Nowe stanowisko w Muszynie, w buczynie na południowo-wschodnich stokach Góry Mikowej (ok. 520 m) (EG 4613).

Orchis morio – Gatunek ma status narażonego (V) w skali Karpat polskich. Sucha łąka *Anthyllidi-Trifolietum montani* na zboczach w dolinie Popradu, na NE od Andrzejówki (EG 4621).

Parthenocissus inserta – Nie podawany dotychczas dla Sądecczyzny. Zarośla nad Popradem (EG 4622, EG 4610) i jego dopływami – potokami Milik (EG 4612) i Szczawnik (EG 4613).

Reynoutria japonica – PAWŁOWSKI (1925) podał ten gatunek z przydroża w Chełmcu oraz z sąsiedztwa stacji w Żegiestowie Zdroju. Nowe, obfite stanowiska tej rośliny znajdują się nad Popradem między Muszyną i Żegiestowem (EG 4610, EG 4623) oraz nad Żegiestowskim Potokiem (EG 4600).

Rubus glivicensis – Las mieszany w Miliku-Wyżnym Końcu (EG 4602).

R. gracilis – Na zrębie w okolicach Szczawnika (EG 4602).

R. wimmerianus – Na brzegu polany, w pobliżu potoku Miliczki (EG 4601).

Rudbeckia laciniata – Podany przez STASZKIEWICZA (1968) z Kłęczan, ze żwirowisk oraz *Alnetum incanae* nad Smolnikiem. Nowe stanowiska – na przydrożach w Andrzejówce (EG 4621) i Miliku (EG 4612).

Senecio fluviatilis – Podawany ze wschodniej części Beskidu Sądeckiego jedynie przez NOWIŃSKIEGO (1962) – nad Popradem w Żegiestowie od strony Wierchomli. Nowe stanowiska w dolinie Popradu oddalone są o kilka kilometrów od podawanych wcześniej – w Andrzejówce (EG 4621), Miliku-Niżnym Końcu (EG 4622), w Muszynie (EG 4623) oraz w pobliżu peronu na stacji kolejowej w Żegiestowie Zdroju (EG 4610).

Solidago gigantea – Kenofit podawany z terenów Sądecczyzny już w latach 20. XX w. przez PAWŁOWSKIEGO (1925). Rozprzestrzenił się w wiklinach wzdłuż Dunajca. Nowe stanowiska – nad Popradem oraz w odcinkach ujściowych jego dopływów w Andrzejówce (EG 4621), Muszynie (EG 4613, EG 4623), Miliku-Niżnym Końcu (EG 4622), Żegiestowie (EG 4600) i w Żegiestowie Zdroju (EG 4610).

Valeriana tripteris – PAWŁOWSKI (1925) odnotował ten gatunek jedynie w pasmie Radziejowej. Nowe stanowisko – stoki z wychodniami skalnymi w dolinie Popradu w okolicach Żegiestowa Zdroju (EG 4620).

Vinca minor – Posiada status narażonego (V) w skali Karpat polskich. Dotychczas podano tylko jedno stanowisko w pasmie Jaworzyny, w dolinie Czarnego Potoku (DĄBROWSKA 1971). Ponadto udokumentowane zostały także stanowiska w leśnictwie Tylicz (PARUSEL 1979) oraz w pasmie Radziejowej (KORNAŚ & MEDWECKA-KORNAŚ 1957). Nowe stanowiska – przekształcone lasy bukowe z nasadzeniami świerka na stokach góry Stawiska (EG 4601) oraz w Międzyzmostkach (EG 4611). Na pierwszym stanowisku okazy kwitnące.

Viola hirta – Jedyne stanowiska tego gatunku w pasmie Jaworzyny podał STASZKIEWICZ (1968) z Piwnicznej ze ścianek nad Popradem. Nowe stanowisko na podobnym siedlisku, na słonecznych stokach doliny Popradu w okolicach Andrzejówki (EG 4621).

LITERATURA

- DĄBROWSKA L. 1971. Stanowiska niektórych gatunków roślin naczyniowych na terenie Sądecczyzny. – *Fragm. Flor. Geobot.* **17**(3): 383–386.
- KORNAŚ J. & MEDWECKA-KORNAŚ A. 1957. Zapiski florystyczne z Sądecczyzny. – *Fragm. Flor. Geobot.* **3**(1): 3–9.
- MIREK Z. & PIĘKOŚ-MIRKOWA H. 1992. Contemporary threat to the vascular flora of the Polish Carpathians (S. Poland). – *Veröff. Geobot. Inst. ETH.* **107**: 151–162. Stiftung Rübel, Zürich.
- MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A. & ZAJĄC M. 2002. Flowering plants and pteridophytes of Poland – a checklist. – W: Z. MIREK (red.), *Biodiversity of Poland* **1**, s. 442. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.

- NOWIŃSKI M. 1962. Nowe zapiski florystyczne z Sądeczyzny. – *Fragm. Flor. Geobot.* **8**(2): 105–111.
- PARUSEL J. 1979. Uzupełnienia do flory Sądeczyzny. – *Fragm. Flor. Geobot.* **25**(4): 473–475.
- PAWŁOWSKI B. 1925. Geobotaniczne stosunki Sądeczyzny. – *Pr. Monogr. Komis. Fizjogr. PAU* **1**: 1–342.
- PAWŁOWSKI B. 1950. Dodatki i sprostowania do flory Sądeczyzny. – *Acta Soc. Bot. Pol.* **20**(2): 501–511.
- PAWŁOWSKI B. 1962. Dodatki do flory Sądeczyzny. Część II. – *Fragm. Flor. Geobot.* **8**(2): 97–103.
- STASZKIEWICZ J. 1968. Przyczynek do poznania flory Sądeczyzny. – *Fragm. Flor. Geobot.* **14**(2): 157–159.
- TYC A. 2006. Flora naczyniowa południowej części pasma Jaworzyny w Beskidzie Sądeckim. s. 106. Mskr. pracy magisterskiej. Instytut Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.
- ZAJĄC A. 1978. Założenia metodyczne „Atlasu rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce”. – *Wiad. Bot.* **22**(3): 145–155.
- ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red.) 2001. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. s. xii + 714. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.

SUMMARY

The total number of vascular plants of the Sącz region (Southern Poland) and the Beskid Sądecki Mts, according to earlier publications, reaches about 1000 species. The paper presents a list of 34 rare and new species for this area as a result of studies carried out from 2003 to 2005 in the environs of Muszyna and Żegiestów (Beskid Sądecki Mts) (Fig. 1). For particular species the following information is given – habitat of occurrence, distribution in the studied area and numbers of ATPOL 2 × 2 km grid squares. Among the species there are some kenophytes which are considered to be invasive plants, such as *Echinocystis lobata*, *Helianthus tuberosus*, *Impatiens glandulifera*, *Reynoutria japonica*, *Rudbeckia laciniata* and *Solidago gigantea*. The list contains also three species from the regional list of extinct, threatened and rare vascular plants in the Polish Carpathians: *Fumaria schleicheri* (E), *Orchis morio* (V) and *Chaerophyllum bulbosum* (R). For each of these species only one location has been found.

Przyjęto do druku: 21.08.2007 r.